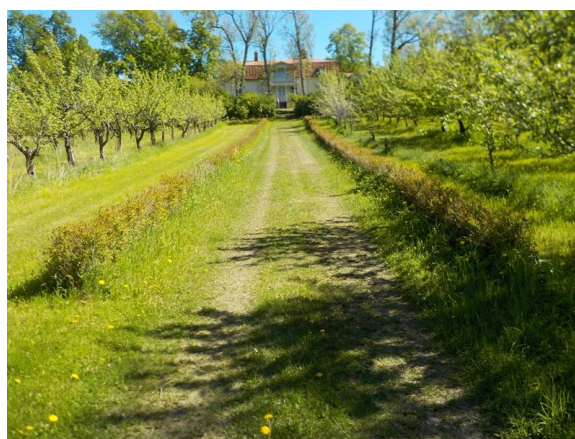

LOHJA VOHLOISTEN ALUE

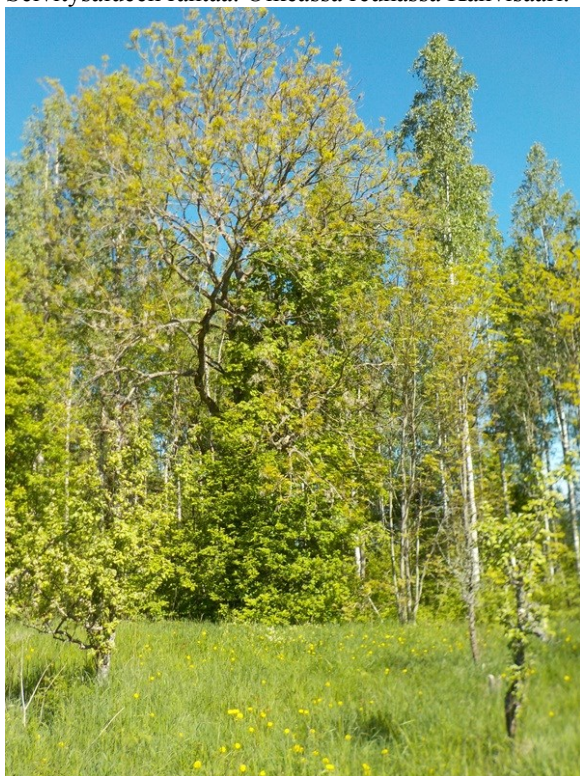
LUONTO- JA MAISEMASELVITYS 2017

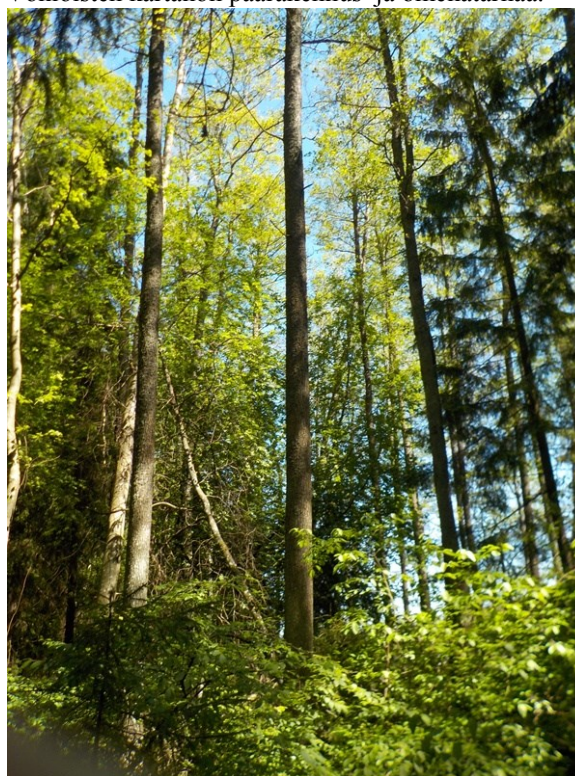
Selvitysalueen rantaa. Oikeassa reunassa Kahvisaari.

Vohloisten kartanon päärakennus ja omenatarhaa.

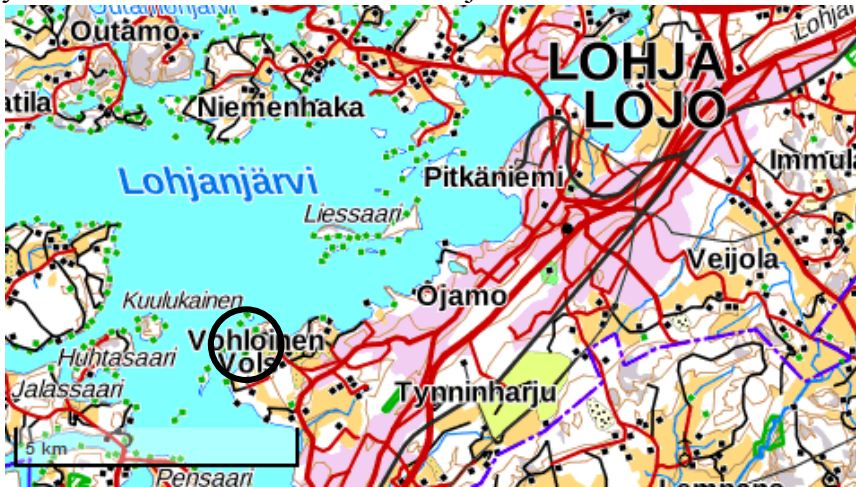
Suuri saarni kuvion 2 eteläreunassa (etuala kuvio 11).

Korkeaa tervaleppää ja tuomiviitaa kuviolla 9a.

1. JOHDANTO

Selvitysalue (n.14 ha) sijaitsee Lohjalla Vohloisten (Vols) kartanon alueella Lohjanjärven rannassa. Alue käsittää osan kartanon laajoista omenaviljelyksistä, reheviä metsiä ja metsittyviä entisiä pelloja. Lisäksi siihen kuuluu Saarikko –niminen pieni saari. Rannat ovat pääosin alavia ja ruovikkoisia. Selvitysalueen rajausta sisältää myös Vohloisten kartanon päärakennuksen pihapiireineen, kahvila/baarin (majoitustiloja ja kokoustila) sekä pienen Saarikossa sijaitseva kesämökin. Alue suunnitellaan pääosin loma- ja matkailukäyttöön yleiskaavan osoittamien suuntaviivojen mukaisesti.

Kartta 1. Sijainti

Peruskartta hahmottaa alueen olosuhteita

2. SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TYÖMENETELMÄT

Selvitys toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena selvityksenä ranta-asemakaavoitusta varten. Selvityksessä on erityisesti huomioitu seuraavat luonto- ja maisema-arvoihin vaikuttavat tekijät:

- Luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyyppit (Luku 4, § 29)
- Metsälain mukaiset merkittävät elinympäristöt (Luku 3, § 10)
- Vesilain kohteet (Luku 2, § 11)
- EU:n luontodirektiivin (Liite II, IVa) lajien esiintymät
- EU:n lintudirektiivin (Liite 1a) lajit
- Uhanalaisten ja suojeltujen lajien esiintymät

Yllä lueteltujen ns. Lakikohteiden lisäksi selvityksessä on tarkasteltu seudulla ja alueella kiinnostavaa (harvinaista, erityisen vaateliasta tai kulttuurihistoriallisesti merkittävää) lajistoa. Paikallisesti merkittävät lähiluontokohteet on huomioitu selvityksessä. Suur- tai lähimaiseman kannalta arvokkaat kohteet tai kuviot on tarvittaessa rajattu erikseen.

Selvitysalueella tehtiin maastoinventointi 4.-5.6.2017. Alue kuvioitiin luontotyyppien perusteella (*kartat 3 ja 4, s. 7 ja 14*) ja kultakin kuviolta kartoitettiin kasvillisuus, kasvisto (putkilokasvilajisto) ja mahdollisuuksien mukaan myös eläimistöä. Geomorfologiasta ja geologiasta tehtiin joitain huomioita. Työhön käytettiin noin 14 tehokasta maastotyötuntia.

Aamun 4.6. inventointi oli ensisijassa pesimälinnuston laskentaa. Lisäksi kirjattiin kasvistotietoja ja rajattiin alustavasti luontokohteita. Linnustotiedot on esitetty taulukossa 1 sivulla 7 ja kartoitusreitti kartalla 2 s. 4. Varsinainen laskenta tehtiin noin klo 4.30-7.30 ja sitä täydennettiin päivällä muun kartoituksen yhteydessä. 5.6. tehtiin joitain tarkistuksia.

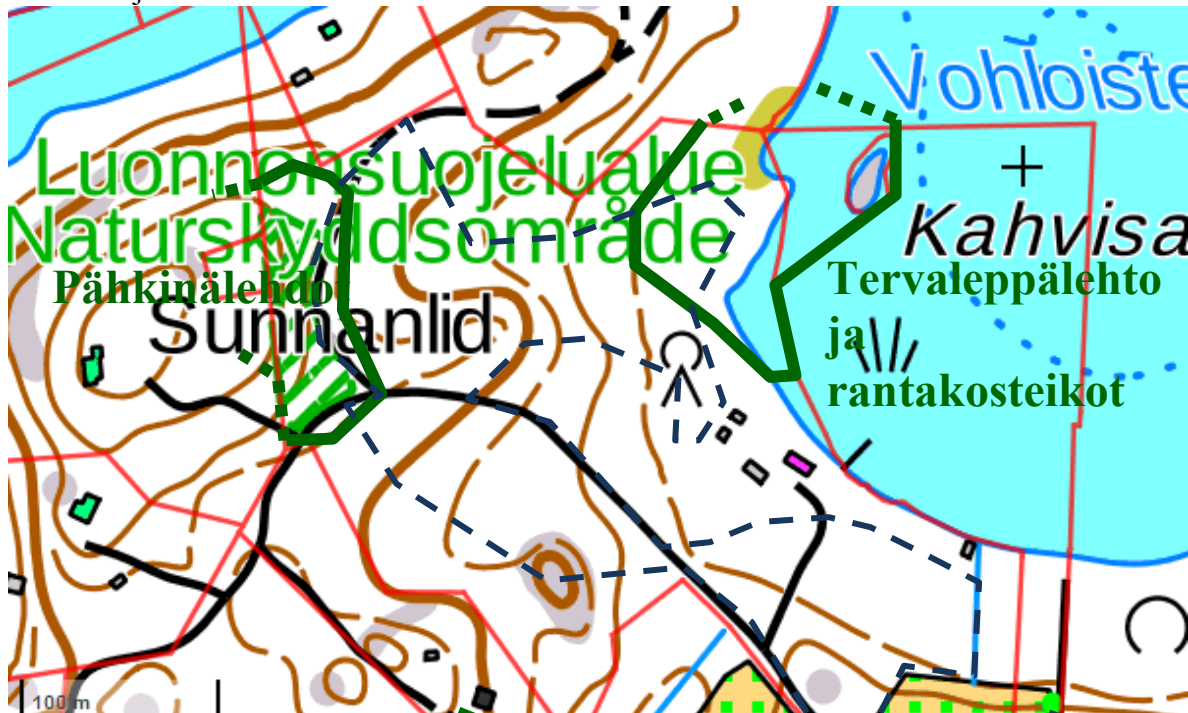
Kasvinimistö noudattaa retkeilykasvion 4. painosta (*Hämet-Ahti ym. 1998*); myöhempiä nimistömuutoksia ei ole huomioitu. Linnustotiedot on täydennetty vuoden 2015 uhanalaisuustiedoilla (*Tiainen ym. 2016*). Nimistö noudattaa Laineen (1996) opaskirjaa. Selvitysalueen uhanalaisia lajeja koskevat aikasemmat tiedot on tarkistettu ympäristöhallinnon Hertta/eliölajit -tietokannasta.

3. TULOSTEN YHTEENVETO

Olemassa olevan luonnonsuojelualueen (YSA202947) lisäksi selvitysalueelta rajattiin kaksi luontoarvoiltaan merkittävää laikkua (*Kartta 2, s. 4*). Pähkinäpensaslehtona rauhoitetun Ls-alueen ympäristössä esiintyy saman kaltaista, joskin vaihtelevasti käsiteltyä pähkinälehtoa osaksi kuvioiden 6 ja 8 alueella. Ne täydentävät SI-alueita ja toimivat sen suojavyöhykkeenä. SI-alueen laajentamista voidaan suositella esimerkiksi METSO-ohjelman rahoituksella.

Kuvion 9a tervaleppälehto on puustoltaan luonnontilaisen kaltainen ja huomiota herättävän korkea sekä kasvillisuudeltaan edustava. Hakkuissa kuvio on jätetty käsittelemättä tähänkin saakka. Kohde arvoa lisäävät sen edustalta alkava ruovikko ja läheinen Kahvisaari –niminen metsäluoto.

Selvitysalueen lajisto on melko tavanomaista. Linnustossa todettiin 4 uhanlaista tai silmäläpidettävää pesimälajia (Silkkiuikku, haarapääsky, viherpeippo ja pajusirkku). Lintukartoituksen tulokset on koottu taulukkoon 1 s. 6. Alueelta löytyi useita lehtoneidonvaipan (*Epi-pactis helleborine*) esiintymiä kuvioilta 6 ja 7. Luonnonsuojelualueelta aikaisemmin tavattua pesäjuurta (*Neottia nidus-avis*) ei tässä kartoituksessa löytynyt, mahdollisesti varhaisen kartoitusajankohdan takia.

Kartta 2. Arvokkaat luontokohteet ja aamuinen linnuston kartoitusreitti Saarikon ja Kahvisaaren sekä kartanopihan linnusto kartoitettiin päivällä muun työn yhteydessä.

4. YLEISKUVAUS

Selvitysalueen mannerosan pohjoispuoli on osaksi rehevää metsämaastoa, osaksi niityiksi ja metsittymiksi kehittyntä entistä peltoa. Eteläosassa levittäytyy laaja omenaviljelys. Kartanon päärakennus ja sen puistomainen ympäristö sijaitsevat omenatarhojen keskellä ja kattavat vajaa puolet alkuperäisen tilakeskuksen alueesta. Rannalle rakennettuun kesäkahvila-baariin kuuluu useita rakennuksia ja laaja pihapiiri sekä pysäköintialueita. Saarikko on mökkipihaa ja muutamaa kalliopaljastumaa lukuunottamatta rehevänpuoleista metsää.

Kasvimaantieteellisesti alue sijoittuu hemi- ja etelä-boreaalisen vyöhykkeen rajalle: hemi-boreaalinen tammivyöhyke yltää Lohjanjärven ympäristössä sisämaahan. Alueellisessa uhanalaistarkastelussa kyseessä on vyöhyke 2a (etelä-boreaalinen, Lounaismaa ja Pohjanmaan rannikko), mutta myös lounainen rannikkomaa (1b) tulee lähelle. Perinnemaisemaintventoinneissa käytetyssä aluejaossa selvitysalue kuuluu Eteläisen rantamaan Lohjanjärven seutuun.

Maaperässä vallitsevat laajalti hienoainespitoiset harjuainekset. Pelloilla, niityillä ja metsityksissä sekä kuviolla 9a maaperä on osaksi savea tai hiesua. Avokallioita esiintyy vain muutamina pieninä saarekkeina kuvioilla 1 ja 3 sekä Saarikossa, jossa maaperä on muuten moreenia. Poukamien ruovikoissa maaperä on mutaa tai hyvin maaton turvetta. Lohjanjärven alueelle ominainen maaperän kalkkipitoisuus on havaittavissa kasvillisuudessa ja alueen lähistöllä tunnetaan useita kalkkikiviesiintymiä.

Maasto on kumpuilevaa mutta pääosin loivapiirteistä. Suhteelliset korkeuserot ovat melko suuria ja mäet nousevat enimmillään noin 20 metriä Lohjanjärvestä. Saarikko on alava (alle 5 m järvenpinnasta) mutta muuta aluetta kallioisempi. Rantaluhtia ja yhtä ojaa (Kuviolla 4b) lukuun ottamatta alueella ei esiinny mainittavia soita tai pientä vettä.

Vohloisten kartanon pihapiiri on hyvin hoidettua, arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Kartanomaiseen pihapiiriin kuuluu puutarha, nurmikoita ja hedelmäviljelmiä. Kookasta jalopuustoa, etenkin saarnea mutta myös vaahteraa ja tammea kasvaa runsaasti. Maisemakuvaa täydentävät vanhat kuusiaidat. Muuten kulttuurikasvillisuus ja etenkin kalliokasvillisuus on selvitysalueella varsin vaatimatonta.

Metsäluonto selvitysalueella on seudulle tyypilliseen tapaan huomattavan rehevää. Lehtomaiset kankaat sekä erilaiset lehtotyypit vallitsevat. Lehdot lukeutuvat vaihtelevasti kosteaan mesiangervo- tai vuohenputkityyppiin (FiT, AeT), tuoreeseen käenkaali-oravanmarja tyyppiin (OMaT) tai kuivaan nuokkuhelimikkä-kevätlinnunherne tyyppiin (MeLaT). Tyypilistä on myös kielon runsaus ja vallitsevuus laajoilla alueilla (ns. ”kielotyyppi”). Saarikko on lähes kauttaaltaan lehtoa ja lehtomaista kangasta.

Ikärakenteen puolesta selvitysalueella vallitsevat runsaasti vanhaa lehtipuuvaltaista jättö- tai verhopuustoa sisältävät nuoret taimikot, metsittyvien peltojen sekataimikot ja nuoret kasvatusmetsät. Vanhaa metsää esiintyy vain rantojen ja kahvilan ympäristön tervalepikoissa (Kuvio 9) ja varttunutta metsää Saarikon rannoilla (Kuviot 15 ja 17). Lisäksi kuviolla 6 on jättöpuustoa niin paljon, että voidaan puhua kaksijaksoisesta metsästä.

Puulajisuhteiltaan taimikot ovat erittäin vaihtelevia, mutta laajalti lehtipuuvaltaisia. Jalopuustoa esiintyy yleisesti, vaikka varsinaisia jalopuumetsiköitä ei alueelta löydy. Vaahtera on koko alueella melko yleinen. Tammen taimia esiintyy harvakseltaan, mutta saarnen taimia kasvaa monilla kuvioilla (etenkin 2, 9) runsaastikin. Pähkinäpensaasiintymisen painottuu mannerosan luoteiskulmaan, missä sijaitseva yhtenäinen pähkinäpensaslehto (Kuvio 7a sekä osia kuvioista 6 ja 8) kattaa luonnonsuojelualueen lähiympäristöineen.

Kasvistoltaan metsät ovat monimuotoisia mutta seudun yleiseen tasoon verrattuna sittenkin tyypillisiä. Kaikki lehtojen peruslajit esiintyvät yleisinä ja runsaina, mutta eräät vaateliammat lajit (esim. lehtosinijuuri, tesmayrtti, keltavuokko, lehto-orvokki ja imikkä) puuttuvat. Vaateliaista lajeista maininnan arvoisia ovat lehtoneidonvaippa ja runsaana kasvava jänönsalaatti (*Mycelis muralis*).

Mannerosan pohjoisosan rantoja reunustaa varsin yhtenäinen ruovikkovyöhyke, jossa järvi-ruo’ on ohella kasvaa runsaasti isosorsimoa. Kahvilasta etelään rannan ruovikko-

Isosorsimovyöhyke on vain kapea nauha. Saarikon ranta on osaksi avoimenpaa, mutta senkin liepeillä kasvaa laajahkoja ruovikkolaikkuja.

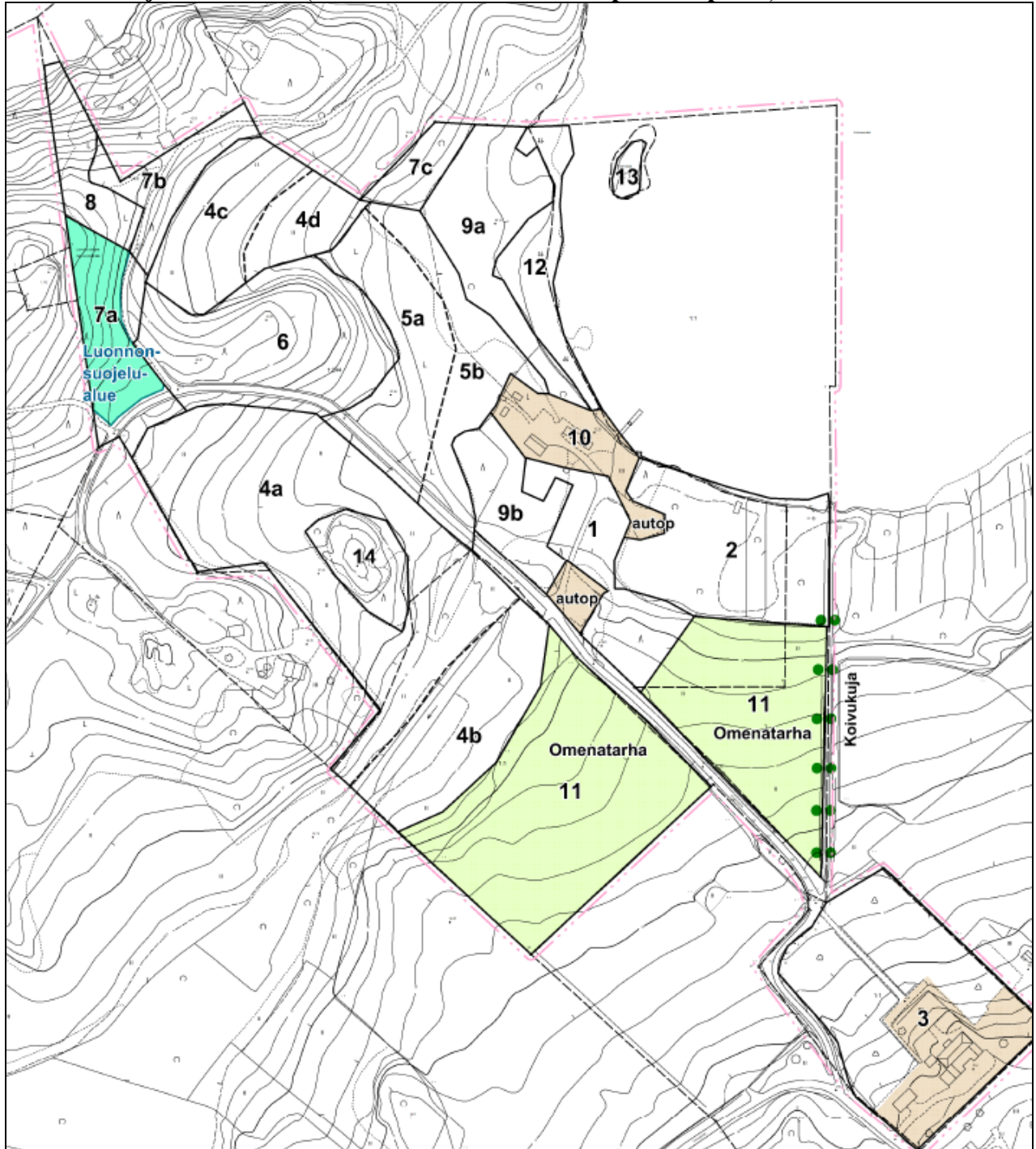
Varsinaisen pesimälinnustokartoituksen tulokset ilmenevät oheisesta *taulukosta (1)*. Laji- ja parimääriä voi luonnehtia melko runsaiksi, etenkin kun huomioidaan pesinnän ja muuton kannalta epäedullinen toukokuu ja alkukesä.

Taulukko 1. Parimäärä tarkoittaa varmoja pesintöjä, muu havainto (x) mm. ylilentäjiä, ruokailuvierailijoita, epävarmoja tai selvitysalueen rajamaille osuvia pesintöjä ja havaintoja (täsmennetty lisäkommenteissa). Parimäärätulkinnat, ks. pistelaskentaohjeet (Luo-mus).

Laji ja status	Pari-määrä	Muu havainto	Kuvio(t)	Lisäkommentit
Silkkiuikku (NT)	1			Poikue Kahvisaaren länsipuolella
Laulujoutsen		X		
Sinisorsa	1			Poikue Saarikon edustalla
Telkkä	1		(13)	Poikue Kahvisaaren lähellä
Lehtokurppa	?	X	5a/5b	
Töyhtöhyppä		X	11	Pesii jossain selvitysalueen lounaispuolella
Kalalokki	1		13	Pesä kahvisaarella
Sepelkyyhky		X	4a	Pesine selvitysalueen lounaispuolella
Harmaapäätikka	1		5a/6	Haaparyhmä 5a ja 6 rajalla, kolohaapa
Kiuru		X		Saattaa pesiä jossain omenatarhan alueella
Haarapääsky (NT)	2-?	X	3,11	Useita lentäviä lahdella ja omenatarhan yllä
Metsäkirvinen	1		5a	
Västaräkki	3		1,3,15	
Punarinta				
Satakieli		X	(2)	Lauloi ilmeisesti rajan itäpuolella
Mustarastas	2		1/9b,15	
Räkättirastas	1		4b	
Punakylkirastas	1		7b/4c	
Pensaskerttu	1		4b	Ojanvarsipajukko
Lehtokerttu	2		9a,15/16	
Pajulintu	(1)	X	4a	Pesine rajan länsipuolella
Kirjosieppo	1		3	
Harmaasieppo	?	X	11	Pesii ehkä jossain tilakeskuksen alueella.
Talitiainen	1		9a	
Sinitiaainen	2		1/9b,3	
Harakka		X	11	
Varis		X	2,11	
Pikkuvarpunen	1-?		11/4b	Pesine koivukujanteella
Peippo	6		1/3,4a,6,7a,11,16	
Viherpeippo (VU)	1(-2)		5b,(11)	Toinen pari pesinee omenatarhan reunassa
Keltasirkku	2		4c,4d	
Pajusirkku (VU)	1		2	

5. KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Manneralue ja Kahvisaari (kuviot ilmakuva- ja kartalla raportin lopussa)

Kuvio 1. Nuorta mäntyä kasvava, osittain istutettu alue kahvilan pihapiiriin ja parkkipaikan ympäristössä (Kuva 1). Kasvillisuus vaihtelee niittymäisestä kulttuurivaikutteiseen rehevään kangasmetsään. Punaherukka, vadelma, pihlaja ja vaahtera muodostavat pensaikkoa ja alikasvosta etenkin pienen kalliolaikun ympärillä. Kuvion raja pihapiiriin päin on liukuva.

Kuva 1. Männikköä kahvilan parkkialueen ympärillä (Kuvio 1).

Kuva 2. Nuortakoivikkoa kuviolla 2.

Kuvio 2. Harvakseltaan nuorta koivua kasvava kulttuurivaikutteinen, lähinnä vuohenputki- ja mesiangervotyypin lehto (Kuva 2). Osa alueesta lienee entistä niittyä. Kuvion eteläosassa kasvaa yksi kookas saarni ja muutamia noin 7 metrisiä taimia (Kansikuva). Harvahkon alikasvoksen muodostaa etupäässä parimetrinen pihlaja, mutta seassa esiintyy myös vaahteraa, tuomea, tervaleppää ja saarnea. Pensaskerroksessa kasvaa kiiltopajua, terttuseljaa, musta- ja punaherukkaa ja taikinamarjaa. Vuohenputken ja mesiangervon lisäksi kuviolla esiintyy sekalaista lehtojen ja kosteiden niittyjen lajistoa, kuten nurmipuntarpää, vadelma, peltokorte, aitovirna, niittynätkelmä, lehtokorte, niittykellukka, hiirenporras, rohtovirmajuuri, niittylauha ja lehtopalsami. Märhimmissä painanteissa vallitsevat isosorsimo, korpikaisla ja pullosara.

Kuva 3. Vohloisten kartanon piha-alueita. Suuret vasta lehteen tulevat (4.6.!) puut ovat saarnia.

Kuva 4. Satavuotias tammi ja eksoottinen huvimaja kartanon takapihalla. Oikealla ylhäällä saarnen latvus.

Kuvio 3. Vohloisten kartanon pihapiiriä luonnehtivat etenkin kookkaat saarnet ja länsireunan kuusirivistö (Kuva 3). Rakennuksen ympärille on istutettu tai kylväytynyt monia koristeputia, mm. vaahteraa, tammea, pihlajaa ja tuomea (Kuva 4). Alueella on myös omenatarha ja kirsikkapuita, hoidettuja nurmikoita ja monipuolisia perennaistutuksia sekä terasseja (Kansikuva).

Kuva 5. Suurruohoniittyä ja nuorta lehtipuustoa. Kuva on otettu osakuvioiden 4a ja 4b (vas.) rajalta.

Kuva 6. Terva- ja harmaaleppää osakuviolla 4d.

Kuvio 4 (4a – 4d). Kuvio koostuu kahdesta entisestä peltolohkosta jotka tässä on jaoteltu lähinnä puustoisuuden mukaan. 4a on osaksi avointa tuoretta suurruohoniittyä, jossa valtalajeina kasvavat vuohenputki, nurmipuntarpää, juolavehna, viitakastikka, nokkonen, puna-apila ja voikukat. Metsittyneissä kohdissa kasvaa paikoin tiheää harmaalepikkoo, seassa runsaasti koivua, raitaa ja muita pajuja. Laikuittaisesti esiintyy lisäksi haapaa, vaahteraa ja tuomea, ylärinteessä myös kuusta ja mäntyä. Ala-kuvio 4b koostuu entisen omenatarhan raivatuista ja pensoittuneista osista sekä tiheästä lehtipuuviidasta (Harmaaleppää, pajukkoa) leveän ojan ympärillä (Kuva 5).

Toinen lohko (4c+4d) on edellistä kuivempi ja kasvistossa vallitsevat etenkin nurmipuntarpää, voikukka, puna-apila, timotei ja erilaiset niittylajit. 4c on pääosin avointa aluetta, mutta osakuviolla 4d kasvaa nuorta raitaa, harmaaleppää ja tervaleppää, seassa jonkin verran mäntyä ja kuusta (Kuva 6).

Kuva 7. Etualalla osakuviion 5a harvapuustoista taimikkoa, taustalla osakuviion 5b tiheää taimikkoa.

Kuva 8. Runsasta jättöpuustoa kuviolla 6. Pähkinäpensasta kasvaa runsaasti.

Kuvio 5 (5a,5b). Laaja nuorta luontaisesti syntynyttä taimikkoa kasvava alue on kasvillisuudeltaan pääosin lehtomaista kangasta. Ylärinteessä esiintyy myös kuivahkoja lehtolaikkuja (MeLaT), alarinteessä paikoin vuohenputki-mesiangervolehtoa. Osakuviolla 5a (Kuva 7) on taimikon päällä runsaasti vanhaa jättöpuustoa, etupäässä koivua, haapaa ja mäntyä.

Harvahko sekalajinen ja vesakoitunut taimikko on pihlajavaltainen. Raitaa, koivua ja kuusta kasvaa seassa runsaasti, paikoin myös vaahteraa ja ylärinteessä pähkinäpensasta. Osakuviolla 5b taimikko muuttuu tiheäksi koivuvaltaiseksi viidaksi, jossa sekapuuna kasvaa runsaasti kuusta, pihlajaa, harmaaleppää ja alarinteessä tervaleppääkin. Paikoin esiintyy myös tuomea ja raitaa. Jättöpuita on vähän.

Heinittyneessä kasvillisuudessa koko kuviolla vallitsevat metsäkastikka, nuokkuhelmikkä, vadelma, sananjalka, kielo ja lillukka. Niittylajistoakin löytyy, mm. voikukkia, nurmitädyke ja aho-orvokki. Runsaspuustoisilla paikoilla kasvillisuus on vähemmän heinittyntä. Runsaina esiintyviä lajeja ovat mm. käenkaali, oravanmarja, sormisara, valkovuokko, mustikka ja pensaista lehtokuusama sekä taikinamarja.

Kuvio 6. Voimakkaasti harvennettua vanhahkoa lehtisekametsää kasvava rehevä kuvio rajoittuu länsikulmastaan luonnonsuojelualueeseen. Kuvion valtapuusto on koivuvaltainen, sekapuuna esiintyy haapaa ja kuusta. Alikasvos (tai toinen latvuserros) on runsasta ja hyvin lajirikasta. Runsaimpina esiintyvät koivu ja pihlaja, mutta myös kuusta, haapaa, harmaaleppää, raitaa ja vaahteraa on paljon. Kuvion länsiosassa runsastuu myös pähkinäpensas lähes yhtenäiseksi pensastoksi (Kuva 8, s.9). Tammen taimia näkee jonkin verran.

Kuvio on kasvillisuudeltaan hieman heinittyntä nuokkuhelmikkä-kevätlinnunherne (MeLaT) ja käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) lehtoa sekä rehevää lehtomaista kangasta. Nimilajien ohella kasvillisuudessa vallitsevat metsäkastikka, kielo ja valkovuokko. Muuta yleistä lajistoa edustavat lehtokuusama, taikinamarja, metsäorvokki, sinivuokko, sudenmarja, kevätlehtoleinikki, lehtonurmikka, sormisara, metsävirna, mustakonnanmarja, lillukka, ahomansikka, metsäimarre, metsäälvejuuri, karhunputki ja nurmitädyke. Kuviolla kasvaa myös hiukan lehtoneidonvaippaa.

Kuva 9. Pähkinälehtoa Ls-alueen pohjoisosassa .
(Kuvio 7a).

Kuva 10. Parimetristä pähkinäpensaa kuviolla 8.

Kuvio 7 (7a-7c). Osakuvio 7a käsittää luonnonsuojelualueen lähiympäristöineen. Kasvillisuudeltaan alue on pääasiassa MeLaT lehtoa ja puustoltaan melko luonnontilaista sekametsää (Kuva 9). Luonnonsuojelualueen eteläosa on kuusivaltainen, pohjoisosassa vallitsee koivu. Sekapuuna kasvaa haapaa ja hieman raitaa. Pähkinäpensas muodostaa lähes yhtenäisen pensaskerroksen, joka jatkuu myös selvitysalueen ulkopuolelle ja kuviolle 8. Osakuvio

7b on hieman karumpaa mäntyvaltaista maastoa jossa pähkinää ei esiinny runsaasti. Osakuviolla 7c puusto on kuusivaltainen ja pähkinäpensas puuttuu. Sekapuuna on koivua ja joku-nen iso raita. Kasvillisuus lähenee sinivuokko-käenkaalityyppeä (HeOT). Mustakonnanmar-ja ja jänönsasalaatti ovat hyvin runsaita.

Kuvion ydinosien (7a) kasvilajisto on suunnilleen sama kuin kuviolla 6, mutta luonnonsuo-jelualueen rauhoituspäätöksen mukaan siellä kasvaa myös harvinaista pesäjuurta (*Neottia nidus-avis*). Sitä ei kuitenkaan tässä selvityksessä tavattu.

Kuvio 8. Kuivahkoa lehtoa (MeLaT) ja lehtomaista kangasta oleva nuori taimikko sijaitsee Ls-alueen vieressä. Tiheän lehtipuutaimikon muodostavat pihlaja, raita, harmaaleppä ja koivu sekä paikoin yhtenäinen pähkinäpensainkko (Kuva 10, s. 10). Jättöpuina on säilytetty joitain mäntyjä, koivuja ja pihlajia sekä suuria pähkinäpensaita. Kasvillisuuden lajikoostu-mus on suunnilleen sama kuin kuvioilla 9 ja 10.

Kuva 11. Tervaleppälehtoa osakuviolla 9a.

Kuva 12. Osakuvion 9b matalahkoa tervalepikkoa.
Taustalla osakuvion 8b tiheää koivuviitaa.

Kuvio 9 (9a,9b). Kahvilan pohjoispuolinen osa selvitysalueen rannasta (9a) muodostuu taimikon ja ruovikon välissä kasvavasta korkeasta ja järeäpuustoisesta tervalepikosta, jossa sekapuuna kasvaa kuusta, hieskoivua ja reunoilla haapaakin (Kuva 11 ja kansikuva). Tuomi tekee moneen kohtaan vaikeakulkuisia viidakoita ja saarnen taimia esiintyy jonkin verran. Lehtilahopuuta on paikoin runsaasti. Alue on kasvillisuudeltaan lähinnä mesiangervotyypin lehtoa, laidoilla myös OMaT-lehtoa. Lajisto on tällaisille paikoille tyypillistä. Runsaina esiintyvät mustaherukka, koiranheisi, mesiangervo, käenkaali, valkovuokko, vuohenputki, niittykellukka, ranta-alpi, peltokorte, hiirenporras, metsäalvejuuri, harmaasara, mätässara, suo-orvokki, viitakastikka, sudenmarja, rönsyleinikki ja lehtopalsami. Märissä osissa ruo-vikon tuntumassa kasvavat runsaina terttualpi, pitkäpääsara, lännenpalsami, vehka, kurjen-miekka, leveäosmankäämi, rentukka, isosorsimo ja ojasorsimo.

Osakuvio 9b on puustoltaan ja kasvillisuudeltaan saman tapainen kuin 9a, mutta puusto on matalampaa ja aukkoista, ja kasvillisuus hieman kuivempaa (FiT/AeT) (Kuva 12).

Kuva 13. Kesäkahvilan pihaa (Kuvio 10).

Kuva 14. Omenaviljelyksiä tien länsipuolella (Kuvio 11).

Kuvio 10. Kesäkahvilan (Seaside cafe) piha- ja palvelualueeseen kuuluu hiekkakenttiä, nurmikoita, pysäköintialuetta ja reunuspensaikkoja. Varsinaisen kahvilan pihapiirissä kasvaa harvakseltaan säilytettyä puustoa: tervaleppiä, koivuja ja mäntyjä sekä yksi päihinäpensas ja vaahtera (Kuva 13).

Kuvio 11. Kuvio käsittää osan Vohloisten laajoista omenaviljelyksistä ja sisältää myös pienen kirsikka- ja luumutarhan. Omenapuuvivistöjen välissä kasvillisuus on osaksi niittymäistä matalana pidettyä nurmea. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät etenkin nurmipuntarpää, voikukat ja koiranputki (Kuva 14 ja kansikuva). Muuta yleistä lajistoa edustavat koiranheinä, niittynurmikka, juolavehnä, peltokorte, poimulehdet, niittynätkelmä, hiirenvirna, messiangervo, röyhyvihvilä, niittysuolaheinä, niittyleinikki, paimenmatara, puna-apila, siänkärämä, leskenlehti ja aitovirna. Paikoin etenkin kuvion reunamilla ja pientareilla kasvavat myös ahomatara, kielo, valkovuokko, punanata, metsäapila, vuohenputki, piharatamo, valkoopila ja lehtonurmikka.

Kuva 15. Kuvion 11 itäreunassa kulkeva koivukuja.

Kuva 16. Isosorsimoa ja osmankäämiä kuvion 9a edustalla (Kuvio 12). Oikealla Kahvisaari (Kuvio 13).

Itärajalla kulkevan koivukujan (Kuva 15) alla on taimikkoa ja pensaikkoa, lajistossa tuomi, vaahtera, pihlaja, saarni, punaherukka ja punalehtiruusu. Omenatarhan läpi kulkevan tien varressa on tiheitä reunuspuustoja ja –pensaikkoja jotka jatkuvat kuvioille 4a ja 5a saakka.

Niiden lajistoon kuuluvat harmaaleppä, haapa, tuomi, vaahtera, pihlajaja ja tervtuselja sekä jokunen saarnen taimi.

Kuvio 12. Tiheä ruovikko kattaa selvitysalueen mannerosan rannat kesäkahvilan rantaa lukuunottamatta. Vallitsevan järviruo'on ohella kasvaa rannan tuntumassa runsaasti isosorsimoa (Kuva 16), paikoin myös kurjenmiekkää ja ja leveäosmankäämiä. Saarikon ympäristön ruovikot ovat laajempia mutta harvakasvuisempia ja niissä on myös järvikaislaa (Kuva 17).

Kuvio 13. Pienessä Kahvisaassa kasvaa erirakenteista nuorehkoa haapavaltaista puustoa, joukossa koivua, tervaleppää ja jokunen mänty. Lisäksi luodon rannoilla esiintyy pajukoita ja korpipaatsamaa sekä pullosaravaltaista saraikkoo. Kallioisen luodon sisäosan kasvillisuus on lähinnä kuivaa kangasta, valtalajina puolukka.

Kuvio 14. Kalliopohjainen saareke entisen pellon keskellä. Kuviolla kasvaa nuorta sekapuustoa, lähinnä mäntyä, koivua ja haapaa. Vaatimattomaan kalliokasvistoon kuuluvat kivikkoalvejuuri, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, jäykkärölli, ahosuolaheinä, kalliokielo ja kallioimarre.

Kuva 17. Ruovikkoa Saarikon kaakkoisrannalla. Rantametsä kuuluu kuvioon 15.

Kuva 18. Avokalliolaikku kuviolla 14.

Saarikko (kuviot ilmakuva-kartalla raportin lopussa)

Kartta 4. Saarikko.

Kuvio 15. Varttunutta lehtomaisen kankaan kuusi- ja koivuvaltaista sekametsää, jossa rantaviivalla kasvaa myös tervaleppää, kalliolaikuilla taas mäntyä (Kuva 17, s. 13). Kuusi ja pihlaja muodostavat paikoin tiheitä alikasvoksia. Osa kuviosta on kasvillisuudeltaan lehtoa (OMaT, MeLaT), osa lehtomaista kangasta ja kalliolaikut lähinnä kuivahkoa kangasta. Kasvilajisto on likimain sama kuin kuviolla 16. Kallioilla esiintyy vaatimatonta kalliokasvistoa, kuten ahosuolaheinää, keltamaksaruohoa, lampaannataa ja yhdellä kalliolla haurasloikkaa.

Kuvio 16. Saarikon sisäosan kuvio on kasvillisuudeltaan pääosin OMaT ja MeLaT lehtoa, osaksi rehevää lehtomaista kangasta. Koivuvaltainen metsä on nuorempaa kuin kuviolla 15, mutta luonnontilaisen kaltaista (Kuva 19, s. 15). Sekapuuna esiintyy hiukan kuusta ja mäntyä sekä vaahteran taimia. Koivumaapuuta ja pötkelöitä sekä yksittäisiä kuusi- ja mäntykeiloja on jonkin verran. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät nuokkuhelmikkä, valkovuokko, oravanmarja, lillukka ja paikoin mustikka. Muuta lajistoa edustavat käenkaali, kevätlinnunherne, ahomansikka, sinivuokko, aitovirna, nurmitädyke, ahomatara, kurjenkello, musta-

konnanmarja, metsäkastikka, sormisara, vadelma, metsäimarre, karhunputki, sananjalka, metsätähti, jänönsalaatti, lehtonurmikka, kellotalvikki, sudenmarja, kivikkoalvejuuri ja metsäalvejuuri. Pensaista esiintyvät lehtokuusama, metsäruusu, punaherukka, taikinamarja, tuomi ja korpipaatsama.

Kuva 19. Saarikon koivumetsää kuviolla 16.

Kuva 20. Saarikon pohjoisosan kosteikko kuvion 17 keskellä.

Kuvio 17. Märan painanteen ympärille kehittynyt pieni lehtokuvio. Puuston muodostavat kookkaat tervalepät, koivut, haavat, kuuset ja männyt; niemekkeessä puusto on nuorempaa ja haapavaltaista. Paatsama muodostaa korkeaa pensaskerrostoa. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät hiirenporras, niittylauha, ranta-alpi ja valkovuokko. Märan painanteen (Kuva 20) vallitsevina lajeina esiintyvät terttualpi, rentukka, harmaasara, pullosara ja virpapakaj.

Kirjallisuus ja muut lähteet:

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. Ja Uotila, P. 1998: Retkeilykasvio. 4. Uudistettu painos.

Karttaako Oy 2017: Lohja. Vohloisten ranta-asemakaava. OAS. 21.4./19.5.2017.

Meriluoto, M & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus, Helsinki.

Savola, K. 1997: Luonnonsuojelulaki selityksineen. Lakimiesten kustannus. Helsinki.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehtikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rantala, L., Sirkiä, P. Ja Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – The red list of finnish bird species. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Toivonen, H. & Leivo, A. 1994: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvupaikkaluokitus. (Uudistettu versio vuodelta 2004: Metsähallitus, luontotyyppi-inventoinnin maastotyöohje).

Ympäristöministeriö 1992: Arvokkaat maisema-alueet. Mietintö 66/1992. Maisema-alue työryhmän mietintö II 1992.

Uhanalaiset lajit: www.ymparisto.fi, Ympäristöhallinnon HERTTA-tietokanta

Lohjan kaupungin verkkosivut (www.lohja.fi). Karttapalvelut/luonto/luonnonsuojelualueet.

Luontoselvityksen kuviot ilmakuvakartalla

